

Název školy: Střední odborné učiliště, Domažlice, Prokopa Velikého 640

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0639

Název materiálu: Vy_32_INOVACE_03.08

Téma sady: Základní právní pojmy 1

Ročník: 1.-4. ročník studijních oborů, nástavbové studium

Datum vzniku: září 2013

Autor: Mgr. Šárka Fišrová

Anotace: Tato prezentace je zaměřena na základní právní pojmy.
Zahrnuje výklad, opakování, práci s textem.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Právní vědomí

Právní vědomí je souhrn právních názorů, pocitů, představ a skutečných vědomostí, vyjadřujících vztahy občanů k platnému právu.

Právní vědomí a morálka jsou velmi důležitým regulátorem chování lidí, kde jsou nerozlučně spjata práva a povinnosti.

Zákonnost závisí především na dobré znalosti právních norem a na přesvědčení nutnosti jejich dodržování.

Zákonnost je důsledné dodržování právního řádu.

Právní akt

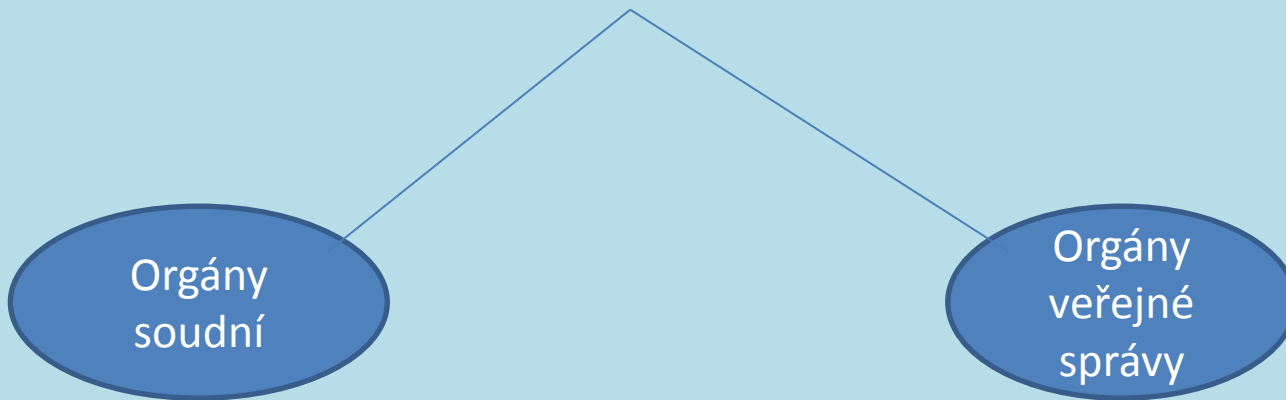
Právní akt je společný název projevů výkonu veřejné moci, jímž se právo buď tvoří nebo aplikuje.

Dělíme je na normativní právní akty(zákony a jiné právní předpisy) a individuální(rozhodnutí soudů, správních úřadů).

Normativní právní akt – výsledek legislativní činnosti orgánů veřejné moci, obsahující právní normy. Legislativní pravomoc má Parlament, vláda, ministerstva, správní orgány, zastupitelstva krajů.

Individuální právní akt – rozhodnutí vztahující se jen na jedinečné případy v právní praxi jako výsledek aplikace práva, kterými se stanoví konkrétní oprávnění nebo povinnosti orgánům, organizacím nebo občanům.

Oprávněnými státními orgány jsou:

Náležitosti individuálního právního aktu

Přiřaď správné dvojice:

záhlaví

Podle kterých
právních forem
bylo rozhodnuto

Který orgán a v jaké
věci rozhodl

výrok

Vlastní
rozhodnutí

odůvodnění

O možnosti
opravného prostředku

poučení

Správné přiřazení dvojic:

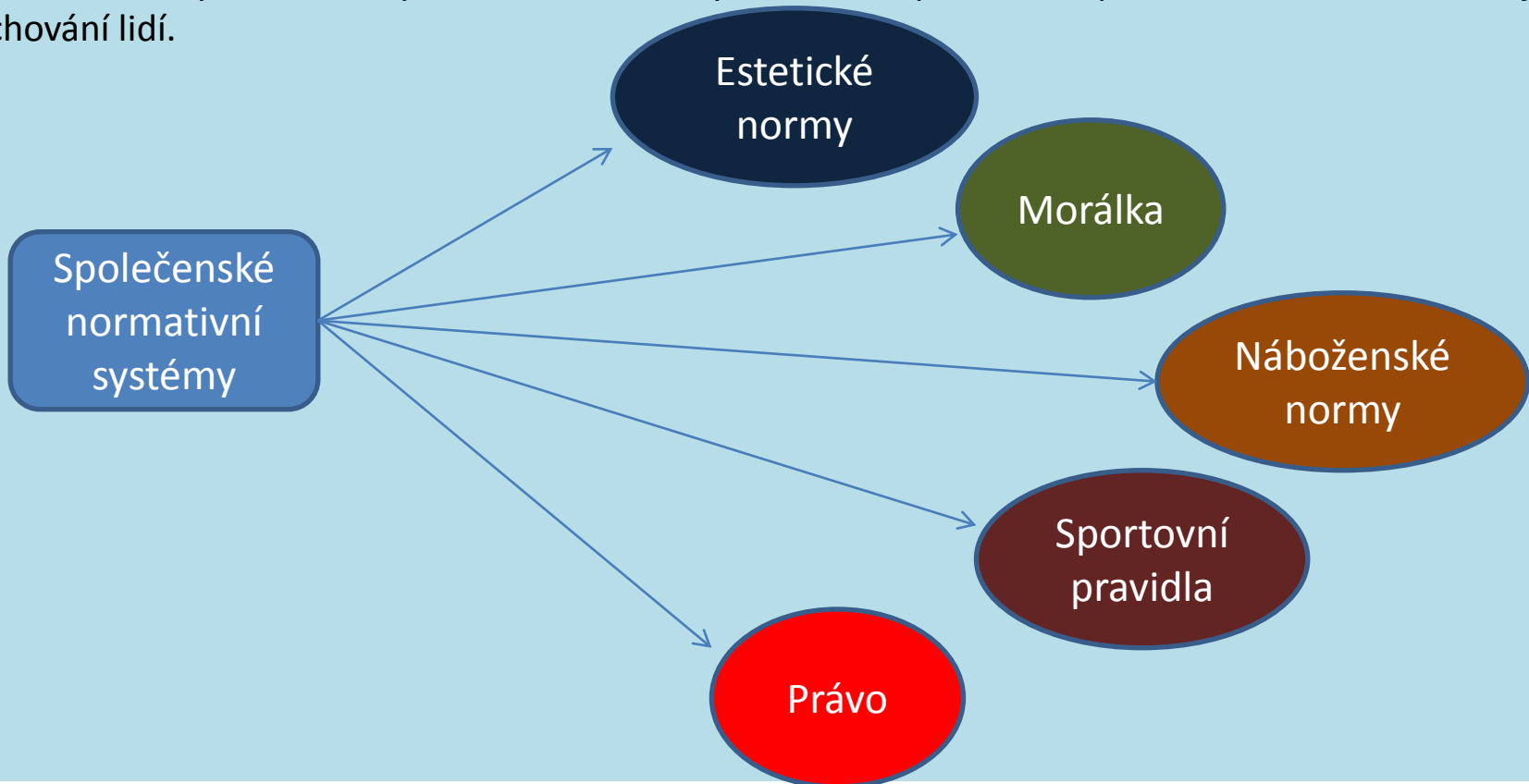

Normativní systémy

Právní normy jsou všeobecně závazná pravidla chování. Mají státem stanovenou a uznanou formu a jejich dodržování lze vynutit státní mocí.

Právo je soubor pravidel lidského chování, jejichž dodržování je vynutitelné státní mocí.

Vedle morálky, náboženských norem, estetických norem, sportovních pravidel a dalších usměrňuje chování lidí.

Úkol: Přiřad' k uvedeným příkladům příslušné normy.

Povinnosti dodržovat silniční zákon.....

Na maturitní ples je vhodné se slušně obléknout.....

Alkohol za volantem je zakázán.....

Pomoc příteli v nouzi.....

Na Štědrý den se dodržuje půst...

Zaměstnanec pracuje ve zkušební lhůtě.....

Doping je zakázán.....

Povinnosti dodržovat silniční zákon.....norma právní.

Na maturitní ples je vhodné se slušně obléknout.....norma estetická.

Alkohol za volantem je zakázán.....norma právní.

Pomoc příteli v nouzi.....norma morální.

Na Štědrý den se dodržuje půst.....norma náboženská.

Zaměstnanec pracuje ve zkušební lhůtě.....norma právní.

Doping je zakázán.....norma sportovní.

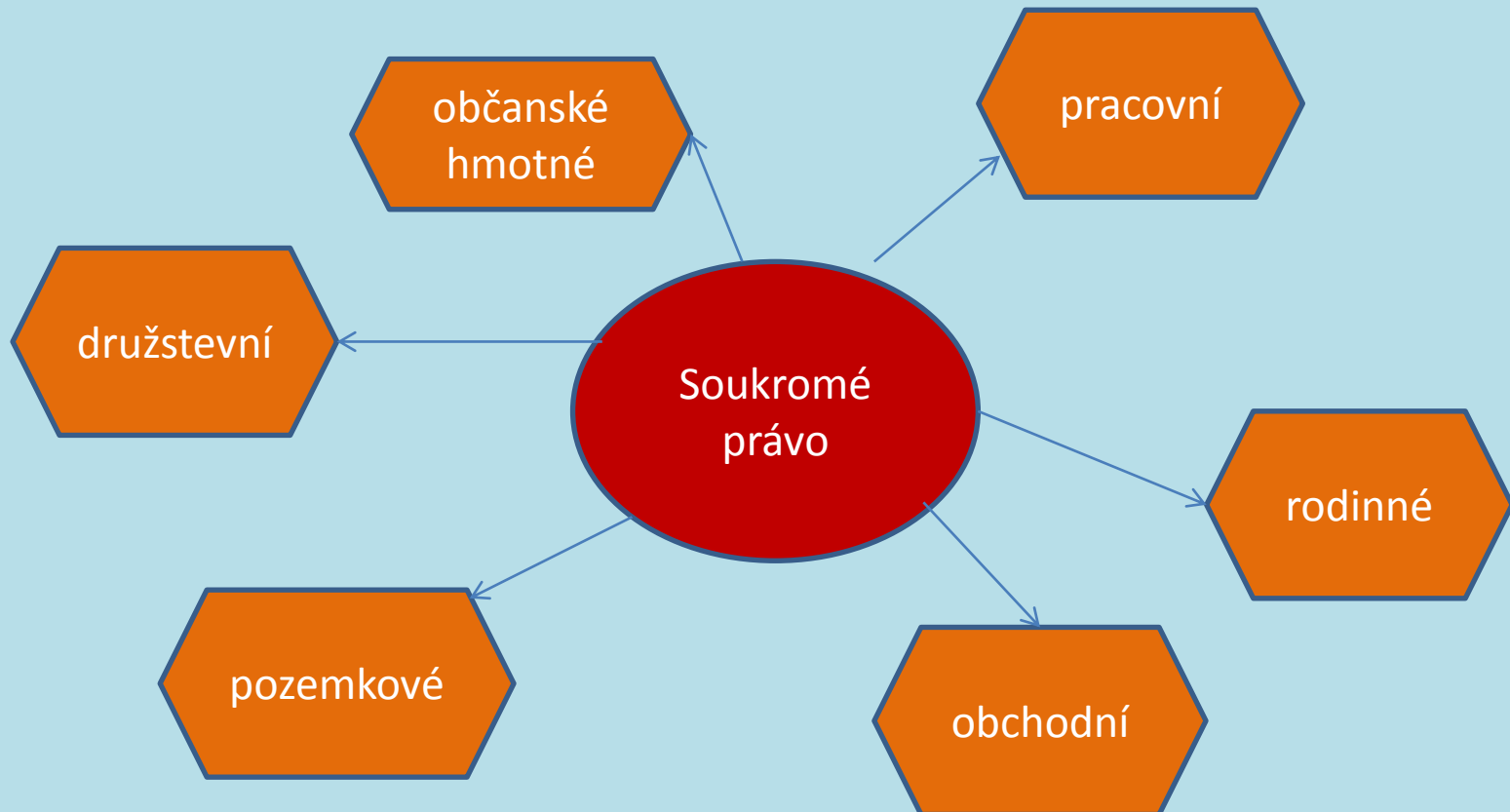
Právní řád

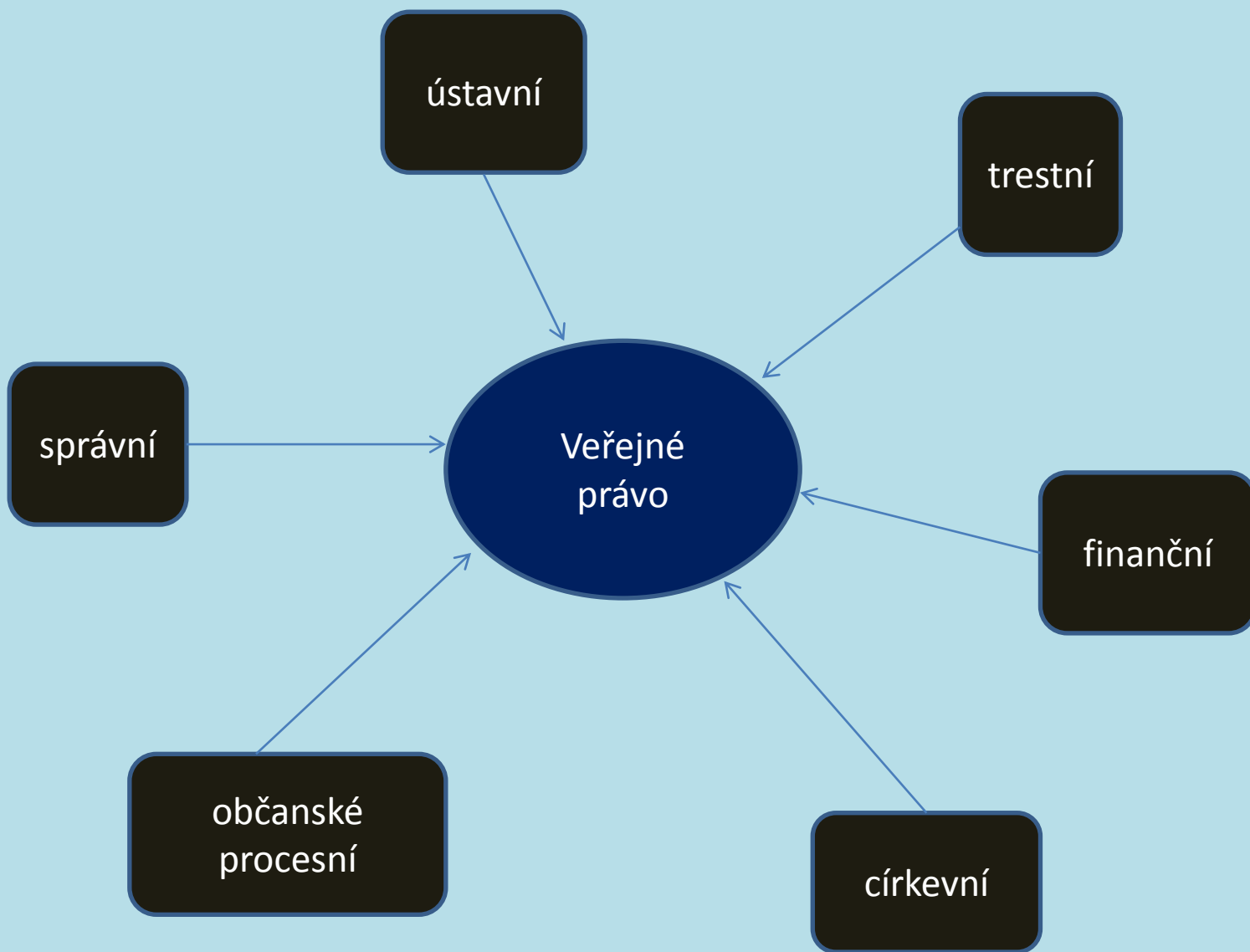
= pořádek, uspořádání právních předpisů podle formy. Je to souhrn všech právních předpisů určitého státu. Je tvořen zákony, právními předpisy, mezinárodními smlouvami.

Právní řád je souhrn právních předpisů v určitém státě. Má pevný řád.

Právní systém

= souhrn všech právních norem, které jsou platné na území daného státu v daném časovém období. Nejobecnějším členěním je na právo: soukromé a veřejné

Právo hmotné a procesní

Důležitým je rozlišení práva na právo hmotné a procesní.

Vyhledej na internetových stránkách tyto pojmy.

Hmotné právo – zákony, předpisy, nařízení, které se týkají majetkových vztahů, dědění, ochrany osobnosti...

Procesní právo – určuje, jak je třeba právo uplatnit a jak je třeba v procesu postupovat, vztahy týkající se postupu soudu v rámci civilního řízení

Opakování

1. Co je to právní systém a jak ho dělíme?
2. Vysvětli pojem právní akt, jak se člení?
3. Definuj pojem právní řád.

Odpovědi:

1. Právní systém = souhrn všech právních norem, které jsou platné na území daného státu v daném časovém období. Dělí se na právo soukromé a právo veřejné.
2. Právní akt je společný název projevů výkonu veřejné moci, jímž se právo buď tvoří nebo aplikuje. Člení se na normativní právní akty(zákony, předpisy) a individuální(rozhodnutí soudů, správních úřadů).
3. Právní řád je souhrn právních předpisů v určitém státě. Má pevný řád. Je uspořádán stupňovitě, podle důležitosti jednotlivých druhů právních norem.

Citace:

1. Tomanová, Jaroslava a kol. Základy práva (nejen pro školy). Olomouc, 2010, ISBN 80-7326-110-3
2. Jirásková, Věra. Občan v demokratické společnosti. Praha, 1999, ISBN 80-85850-78-8
3. www.elinkx.cz (obrázek č.1)
4. www.propravo.cz (obrázek č.2)
5. www.zakonycr.cz
6. Dudák, Vladislav a kol. Občanská nauka pro střední odborné školy. Praha, 2003, ISBN 80-7235-233-4.